

Duna–Tisza Közi Falugondnoki

Hírlevél

XXIII. évfolyam, 121. szám

2020/2.

Normatíva

A falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás támogatásának fajlagos összege a 2019. évi LXXI. törvény szerint 2020 évben 4.250.000,- forint/szolgálat.

Az éves normatívából kell fedezni a falu-, tanyagondnok bérét (alapbér és a túlmunka bérpótléka), a gépjármű üzemeltetésének költségeit (kötelező felelősségbiztosítás, casco, üzemanyag, szerviz-, javítási költség, gyermekbiztonsági rendszer stb.), és az egyéb felmerülő kiadásokat (telefon-, internet-, képzési költség, munka-, védőruha juttatás, egyéb, a munkavégzés hatékonyságát növelő eszközök beszerzése, helyettesítés költsége stb.). Fontos, hogy a normatíva a falu- és tanyagondnoki szolgálat működésére legyen felhasználva!

A falu- és tanyagondnokok valamennyien igyekeznek tisztességgel, kellő szakmai hozzáértéssel végezni ezt a közmegbecsüléssel övezett szolgálatot, de azt tapasztaljuk, hogy a munkájukért kapott díjazás ezzel nincs arányban. Sok esetben a túlmunka végzésért járó bérpótlékot, vagy szabadidőt (nincs helyettes) sem kapják meg. A másik gond, hogy nincs, vagy szinte alig van eltérés az újonnan munkába álló, és a már képzett, több éve dolgozó falu-, tanyagondnok fizetése között.

A normatíva emelés már lehetővé teszi a falu-, tanyagondnok bérrendezését (munkáltatói döntés alapján bérkiegészítés megítélését, SZÉP kártya, jutalom), a helyettesítés megoldását (ez által a falu-, tanyagondnok szabadidejének biztosítását), továbbá a km futás korlátozásának a feloldását, a munka hatékonyságát segítő eszközök beszerzését.

Ratkó József:

Üzenet

*Innen van legmesszebb az ég;
rakétával sem érhető el,
A rokkant úton szekerek
nyikorognak megrakva kővel.*

*Vertfalak közt vert emberek
sóhajtoznak megrakva bajjal.
Ketyeg a mérető idő.
Éjszaka megőszül a hajnal.*

*Azt mondják, készül a jövő.
Jöttment szelek erről nagyognak.
Isteni rendelés szerint
itt csak a csillagok nagyognak.*

Fotó: Borzák Tibor

Kelebiai tapasztalatokról az alsómocsoládi díjátadón

Nehéz szolgálat a miénk

Február 28-án, Alsómocsoládon, a 12. Kemény Bertalan Díj átadó ünnepségen Bíró Zoltán, kelebiai tanyagondnok A falugondnoki szolgálat stafétabotja címmel tartott előadást. Az alábbiakban az előadás szerkesztett változata olvasható.

Bíró Zoltán vagyok, Kelebia egyes számú tanyagondnoki körzetének tanyagondnoka. Ezt a feladatot 2007 óta végzem. Kelebia 2600 fős település Bács-Kiskun megye déli részén. A határ mellett élünk, kerítés választ el minket Szerbiától. Homokhátsági település lévén bennünket is érint a vízhiány, a szárazság.

Mielőtt a saját történetemről és a saját munkámról beszélnék, elmondanám, hogy huszonöt évesen az egyik legfiatalabb tanyagondnokként kezdtem, de már nem én vagyok a címtartó. Eredetileg motorszerelőnek, gép-szerelőnek tanultam, de mivel ebben a szakmában nem tudtam elhelyezkedni, ácsként dolgoztam édesapám mellett. Hét-nyolc évig végeztem ezt a munkát, mellette pedig lemezlovasként tevékenykedtem, illetve az önkormányzatnál hangosítási feladatokat láttam el. A tanyagondnoksággal akkor kerültem kapcsolatba, amikor az elődöm nyugdíjba ment. Nem tudtam, hogy pontosan mit is kell csinálni, mert én is azt láttam, mint a többi falusi: milyen jó lehet ennek az embernek, egész nap az autóval tekereg, nem lehet nagyon megerőltető neki.

Mindennapi feladataim közé tartozik a tanyasorokon lakó idősek nappali klubba történő beszállítása, és a gyerekek óvodába, iskolába való fuvarozása. (Csak a gyerekek szállításával naponta 64 kilométert teszek meg.) Házi orvosi rendelőstől a gyógyszerkiváltásig sokféle tevékenységgel kell számolnom. Hetente kétszer vásárolok be a külterületen élőknek, amit 2007 óta csinálok, de amióta több tanyasi bolt bezárt, azok is hozzám fordulnak segítségért, akik korábban kerékpárral vagy más módon megtudták oldani a bevásárlást. Talán az embereknek fel sem tűnik, hogy meny-

nyit költenek, de az általam készített hozzávetőleges számvetés meglepő adatokat tartalmaz.

Hetente például 60 ezer forintnyi élelmiszer árut viszek ki, ami havi 240 ezer forintnak felel meg. Éves viszonylatban 2 millió 880 ezer forintnyi árut mozgatok. Tanyagondnoki pályafutásom során ez 37 milliónál is több költséget jelent, a kenyér vásárlását illetően heti 80 kilót, havi 320 kilót és évi 3840 kilót viszek a tanyákon élőknek. És ha ehhez még hozzáveszem, hogy a gyógyszerfogyasztás is elég nagy a tétel, az évente körülbelül 720 ezer forintot tesz ki. Ha ezeket összeadogatjuk, akkor bizony elég komoly összegek forognak a kezemben. És a

számvetést az általam megtett kilométerek számával tovább fokozhatnám. A tanyagondnoki járművel évente 37 ezer kilométert megyek, ennek kétharmada – körülbelül 24 ezer kilométer – földút. Most már értem, miért fáj a derekam, miért zsibognak néha az ujjaim. A sokszor járhatatlan utakon zötykölődő falu- és tanyagondnok egészségi állapotát ez is befolyásolja.

Ami pedig a sokrétű feladatot illeti, olykor javítási munkákat is elvégzek, noha nincs benne a munkaköri leírásban. Például egy ajtólap aljából kell levágni egy darabot, mert a néni nem tudja kinyitni az ajtaját, annyira szorul. Hiába kéri, hogy szóljak szakembernek, mert hiány van belőlük, de

ha akadna is valaki, az nem ér rá, és nyilván nem ez lenne az a nagy pénzes munka, amit soron kívül meg akar na csinálni, aki mégis elvállalná, olyan összeget kérne, amit a hatvanezres nyugdíjából nem tudna kifizetni a néni. Mit tud tenni a tanyagondnok? Előbb-utóbb viszi a körfűrész, vagy a dekopírt, és megjavítja az ajtót. Ezen kívül tv-szerelésre is kérnek, vagy arra, hogy állítsam be az adókat, mert a digitális világhoz végképp nem értenek az idősök.

Ha úgy adódik, részt veszek bizonyos pályázatok munkájában is, főleg ha tanyavillamosításról van szó. Együttműködök civil szervezetekkel, köztük a polgárőrséggel, mivel magam is polgárőr vagyok. Mivel a településünk a határ mentén fekszik, ezért a migráció komoly problémát okozott. A tanyán élők, sőt a falusiak is először engem hívtak, ha 10-20-100 idegen embert láttak átjönni. Számomra sem

ismeretlen a látvány: mivel a családdal én is tanyán lakom – egyébként ott is születtem –, előfordult, hogy hazafelé tartva én is találkoztam egy 200 fős csoporttal, miközben húszan lakunk arrafelé. Biztosan ijesztő ez a tanyasi embereknek, én magam is zárom az ajtót azóta, holott gyerekkoromban erre nem volt szükség a tanyavilágban.

A tanyagondnoki szolgálatok problémája a pénz, és nyilván ez a fiatalok problémája is. Én még Vértesacsán végeztem el az alapképzést. Nem tudom, hogy akikkel annak idején együtt kezdtem, egyáltalán megmaradtak-e a pályán. Előfordulhat, hogy egy fiatal tanyagondnok két hónap után úgy döntött, ennyi pénzért nem folytatja és elment külföldre dolgozni. Én régebben a munkám miatt bejártam az országot, alig voltam itthon, viszont egy idő után megelégttem ezt a helyzetet és hazajöttem. A tanyagondnokság

nagy előnye, hogy ezt a munkát helyben lehet végezni. Semmiről nem maradok le miatta, hiszen amikor befizetem a többiek csekkjeit, az enyémekeket is el tudom intézni.

Családos ember vagyok, három gyermekem van. Nagy probléma, hogy a jövőben valószínűleg csak én fogom ellátni a családfenntartó szerepet. Hiába dolgozott feleségem, három gyermek mellett ezt már nem tudja tovább vállalni, de nem azért, mert nincs bölcsőde, óvoda és iskola. Sok tanyasi fiatal problémája, hogy ha beteg lesz, egyszerűen nem tudja a gyermekét hol elhelyezni. Arról nem is beszélve, ha valaki vidékre jár dolgozni, korán kell indulnia – a feleségem is hajnali négykor kelt és délután négykor ért haza –, ezt pedig a tanyán élő családok nem tudják felvállalni. Próbálunk nekik helyben munkát keresni, nyilván ismerjük az embereket, tudjuk, hogy mivel foglalkoztak, milyen végzettségük van, milyen állást keresnek. Nem egyszerű segíteni sem. És akkor még rengeteg túlóráról, a hétvégi munkáról nem is beszéltem, ezek sem családbarát intézkedések...

És a kirándulások, dalkörös fellépések, testvértelepülési találkozók, a civil szervezetek programjai is általában hétvégén vannak, a tanyagondnok ilyen esetekben is szolgálatban áll. Nincs megoldva a helyettesítés. Az önkormányzat alkalmazhatna tanyagondnok segítőt, de ezt nagyon kevesen teszik meg. Végül is még egy embert kellene alkalmaznia, akinek fizetést is kellene adnia, jóformán csak azért, hogy ha a tanyagondnok szabadságra megy, akkor legyen helyettese. Ha nincs ilyen megoldás, akkor sem az éves szinten összetörlődő túlórákat, sem a szabadságot nem tudjuk kivenni, csak tovább görgetjük. Ellenkező esetben nem volna ilyen probléma. Szerencsére Kelebián ketten vagyunk, két körzetben látjuk el a szolgálatot, s igyekszünk megoldani egymás helyettesítését. Van egyébként egy harmadik ember is, aki nagy ritkán be tud szállni. Sok nehézséggel járó szolgálat a miénk, de nem tudnánk nélküle megenni.

(A Kemény Bertalan Díj átadó ünnepségéről szóló további írásaink lapunk 6–7. oldalán olvashatók!)

Hírek

Hogyan váltsunk ki gyógyszert?

Tájékoztató a receptköteles gyógyszerek kiváltásának 2020. január 1-től érvényes szabályairól:

Ha valaki saját magának vált ki vényköteles gyógyszert, szükséges hozzá

- vagy a 2 vonalkódos recept (hagyományos recept)
- vagy felírási igazolás, amely hasonlít a hagyományos recepthez, de 3 vonalkód van rajta (ez az e-recept)
- vagy az e-térbe rögzített vény kiváltásához az azonosításra alkalmas e-személyi igazolványa vagy Taj kártyára + személyi igazolványra (esetleg útlevél, jogosítvány).

Ha valaki másnak vált ki vényköteles gyógyszert, szükséges hozzá

- vagy a 2 vonalkódos recept,
- vagy a felírási igazolás,
- vagy olyan meghatalmazás, amely az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Térben (EESZT) előzetesen rögzítésre került. (Ezt a beteg közreműködésével előzetesen, formanyomtatvány kitöltésével elektronikusan, vagy kormányablaknál személyesen lehet dokumentálni.)

2020. január 1-től az orvos csak akkor köteles felírási igazolást kiállítani, ha azt a beteg kéri. Tehát feltétlen kérje a beteg az orvostól a papír alapú felírási igazolást, ha nem biztos benne, hogy személyesen el tud menni a gyógyszertárba. Az e-recept a vény érvényességének lejártával (3 hónap), amennyiben nem váltják ki, törlik az elektronikus térből.

A kormány által kihirdetett veszélyhelyzetben 2020. március 13-tól a patikák a gyógyszer kiadását felírási igazolás és meghatalmazás nélkül is teljesítik azon személy részére, aki közli a beteg TAJ-számát, és saját személyazonosító adatait is hitelt érdemlően igazolja. A patikák csupán a gyógyszert átvevő személy adatait rögzítik, és kiadják számára a receptre felírt gyógyszereket.

Mire használható az E-menetlevél?

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 39. § (4) bekezdése előírja, hogy a falu-, tanyagondnoki szolgáltatáshoz használt gépjármű menetlevelén fel kell tüntetni, hogy a gépjárművet a falugondnoki szolgáltatás ellátásához veszik igénybe. Ebből az következik, hogy a menetlevél vezetése kötelező, bármilyen típusú a falu-, tanyagondnoki szolgálat ellátásához igénybe vett gépjármű.

A menetlevél szigorú számadású bizonylat. A menetlevelet a jármű vezetője állítja ki, aki köteles azt a feladatellátás során eseményszerűen vezetni és aláírásával hitelesíteni. A menetlevél melléklete az utaslista, ami a menetlevél egy bizonyos, beazonosíthatóan megjelölt sorához rendelhető, és az adott soron feltüntetett szállított személyek számával megegyező számú nevet tartalmaz. A falu-, tanyagondnok távolléte esetén a szolgálatot ellátó helyettes vezeti a menetlevelet.

Egyre több falu- és tanyagondnoki gépjárművébe szereltet a fenntartó GPS nyomkövető rendszert, aminek segítségével percre pontosan tudja, hogy hol van a gépjármű és időszakonként (pl. havonta) le is tudja kérni nyomtatható dokumentumként (pl. pdf) az útvonalat. Azonban ez nem helyettesíti a menetlevelet, mert:

- nem szigorú számadású bizonylat;
- nincs rajta a gépjárművezető neve;
- nincs a gépjárműben;
- nem tartalmazza a szállított személyek számát, ami egy baleset esetén életbevágó lehet;
- és nincs rajta feltüntetve, hogy a falugondnoki szolgáltatás ellátásához vették igénybe a gépjárművet.

Tehát a nyomkövető által előállított útvonalista csak arra jó, hogy a munkáltató lássa a falu-, tanyagondnok minden lépését, és talán segítséget nyújthat az üzemanyag elszámolásban (pl. útburkolat minősége miatti korrekció kiszámításához).

Hírek

Ha szükséges a helyettesítés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 19.§ (5) bekezdése alapján az alapszolgáltatások nyújtását a fenntartó nem szüneteltetheti, a folyamatos működésről távollét esetén a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon, a szolgáltatást végző személynek a 3. számú mellékletnek megfelelő képesítéssel rendelkező személlyel történő helyettesítése, illetve másik szociális szolgáltatóval, intézménnyel, illetve annak fenntartójával kötött megállapodás révén gondoskodik. A 3. számú melléklet a falu- és tanyagondnoki munkakört betöltő személyre mindössze azt a kritériumot tartalmazza, hogy nincs középfokú képesítési elvárás, de bármely középfokú végzettséggel és szakképzettséggel is betölthető.

Az igaz, hogy a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 39.§ (5) bekezdése azt is előírja, hogy falu-, illetve tanyagondnoki munkakörben csak olyan személy foglalkoztatható, akit a foglalkoztatás kezdő időpontjában a munkáltató bejelentett a munkakör betöltéséhez szükséges falu- és tanyagondnoki alapképzésre, és azt a munkakör betöltője a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül elvégzi, de a helyettes nem kerül kinevezésre, mint falu-, vagy tanyagondnok, így nem is kell, nem is lehet bejelenteni alapképzésre.

Nem csak az a fontos, hogy legyen helyettesítés, hanem az is, hogy ki az a személy, aki a falu- vagy tanyagondnok helyett ellátja a szolgálatot. Olyan emberre van szükség, aki ismeri a lakosságot, a körzetet, és az ott élők elfogadják őt. A falu- és tanyagondnoki szolgálat egy bizalmon alapuló munkakör, mind a lakosok, mind a fenntartó felé. Több tanyagondnoki szolgálatot működtető település esetén a

helyettesnek kell a legjobban felkészültnek lenni, mert minden körzetet ismernie kell.

Az nem megoldás, hogy falu- és tanyagondnokok egymást helyettesítsék, mert a szolgálatot minden településen, minden tanyai körzetben napi 8 órában el kell látni. Amíg a falu- és tanyagondnok mást helyettesít, addig ki látja el az ő körzetében a lakosokat? Sajnos a nyugdíjas, több évtizedes tapasztalattal rendelkező tanyagondnok nem foglalkoztatható az önkormányzati fenntartású szolgálatok esetében munkaviszony keretében. Tehát, mindenképpen szükség van egy helyettesre!

A falu- és tanyagondnok helyettesére a feladatellátás során ugyanazok a jogok és kötelezettségek vonatkoznak, mint a kinevezett falu- és tanyagondnokra. Ahhoz, hogy a kötelezettségeinek eleget tudjon tenni, és a jogaival tudjon élni, ismernie kell azokat. Javaslat, hogy egy képzés keretében ismerkedjen meg a falu- és tanyagondnoki szolgálat ellátáshoz szükséges legfontosabb tudnivalókkal:

- a falu- és tanyagondnoki tevékenység a szociális szolgáltatások rendszerében (a falu- és tanyagondnoki szolgálat jellemzői, sajátosságai, kapcsolódási pontok, szociális háló stb.),
- a falu- és tanyagondnoki szolgálatok jogi szabályozása (szakmai program, dokumentáció stb.),
- szakmai készségek fejlesztése (pl. segítő kapcsolat),
- falvak falugondnokságok, tanyák tanyagondnokságok (hasonlóság, különbség),
- a falu- és tanyagondnok együttműködési lehetőségei (vidékfejlesztés, civil szervezetek stb.).

Úgy kell működtetni a szolgálatot, hogy se a falu- és tanyagondnok, se az ellátottak jogai ne sérüljenek! A legjobb megoldás, amikor van egy állandó helyettes, aki rendelkezik a megfelelő ismeretekkel, és bármikor be tud lépni a kinevezett falu-, tanyagondnok helyébe.

Lemondott programok

A koronavírus járvány miatt hozott kormányzati intézkedések következtében egyesületünk több programja elmarad:

- a falu- és tanyagondnoki képzés 3., 4. elméleti hete és ennek következtében a 2020. május 7-i vizsga,
- a 2020. március 25-re, az EMMI és az SZGYF részvételével tervezett falugondnoki egyesületi szakmai nap,
- a Zala megyébe, 2020. március utolsó hétvégéjére tervezett tanulmányút,
- a 2020. áprilisi nyárlőrinci falugondnoki találkozót.

A tanulmányutat 2020 októberére halasztjuk. A többi program megvalósítása a kormányzati döntések függvénye.

Alsómocsoládon rendezték meg a díjkiosztó ünnepséget

Egy pohár víz mit ér

Sajóalgóc falugondnoka, Jaskó Péter A falugondnoki szolgálat működésének tapasztalatai címmel tartott előadást 2020. február 28-án Alsómocsoládon, a Kemény Bertalan Díj átadó ünnepségen. Gondolatait az alábbiakban foglaljuk össze.

Mit lehetne tenni azzal a helyzettel, hogy egyre több falugondnok kolléga vált szakmát, elhagyja a szolgálatot. Mit tudnánk mondani nekik, hogy mégiscsak itt maradjanak, fontos a falugondnoki hivatás. Ezeken gondolkozva bennem egy csomó kérdés fogalmazódott meg: miért maradnak falugondnok, mi az a plusz, amiért falugondnok maradok, miért jó falugondnak lenni, mit tehet egy falugondnok, amit más nem.

Nagyon számít az, hogy hol helyezkedik el az adott település, mert ha a falugondnok munkája például abból áll, hogy 50-60 kilométerre kell beszállítania az éppen rábízott gondozottat, akkor másra nem biztos, hogy marad ideje. Mennyire vannak közel az oktatási, orvosi egyéb ellátó intézmények, ahová a mindennapi munkája kötődik. Mi a helyi szükséglet, mire van igény éppen egy-egy településen, mert más a szükséglet az Alföldön, más Észak-Magyarországon, más Borsodban. Mennyire irányított a falugondnok, mennyire hagyják azt, hogy önállóan dolgozon, vannak-e partnerei, vannak-e segítői, tud-e valakire támaszkodni, segítik vagy hátráltatják?

Milyen a főnök és a beosztott, tehát a polgármester és a falugondnok viszonya? Röghöz kötött-e a falugondnok, tehát ott építkezett-e, ott képzeli-e el az életét a családjával? Sokkal nehezebben váltanak azok a kollégák, akik helyben laknak, helyben építkeztek és ott gondolják, ott tervezik a családjuk boldogulását. A falugondnokság kezdetén elsősorban az intézményhiány, az orvosi ellátás, az iskola, a boltok hiányának pótlásán volt a fő hangsúly. Ma pedig teljesen más kihívások is vannak, és nemcsak ez a feladat. Nagyon sok helyen látszódik, hogy a falvaink öregednek, az emberek befelé fordulnak, nem törődnek egymással és most különösen felértékelődött a

közösségépítés, nyugodtan mondhatjuk: a falumentés. Talán ez lehet az a mondanivaló, amivel megkereshetjük az új falugondnokokat, és elmondhatjuk nekik, hogy „megmentetted” a falvadat. A kérdés az, hogyan tudja ezt úgy tenni, hogy ebbe ő és a családja ne rokkanjon bele, hogy a szolgálat, az a hivatás – amit ő végez – ne menjen a családja és a saját egészsége rovására, azaz ne égjen ki a falugondnok.

Összeszedtem néhány olyan gondolatot, amit a gyakorlatban használni lehet. Tudva azt, hogy minden település más és minden településen más az adottság, más a lehetőség, más az igény, így ez nem egy általános recept, ez csak egy-egy példa arra, hogy mi az, amit tud és tehet egy falugondnok. Kémiaórán megtanultam, hogy mi az a katalizátor. A katalizátor az, ami nélkül nem tud beindulni egy reakció, de a végén nem látszik. Szerintem a falugondnok is katalizátor egy település életében.

Nélküle nem tud megvalósulni egy rendezvény, nem tud lebonyolódni egy esemény, nem tudnak úgy zajlani a hétköznapiak, de a végén ő sem látszik. Nem az a lényeg, hogy egy-egy falunapnak a végén ki fog a színpadon parádézni, mert úgyis tudják a lakosok, hogy ki mennyire tette magát oda a rendezvény megvalósulása érdekében.

A falugondnok ott van, ahol lennie kell. Ha a falugondnoknak érdeklődési köre a vadászat, akkor szervezzen vadászati kirándulást és vigye el a többieket is, ha szeret focizni, akkor alapítson focicsapatot, ha a felesége ügyesen süt, cukrászkodik, akkor hozzon össze egy cukrászkiállítást. Ezeken kívül minden olyan dologgal előhozakodhat, aminek van értelme. Tegyük fel, hogy a falugondnok aggodó típus, és félti gyerekeit, hogy jut haza a diszkóból, akkor szervezzen diszkójáratot, vigye el a településről a diszkózni vágyókat és utána menjen el értük, így biztonságban tudja nem csak a saját gyerekeit, hanem másokét is.

Ezek olyan gyakorlati tapasztalatok, amik élnek, működnek, és mindenkinek hasznára válnak. Egy jó fa-

lugondnok tudja befolyásolni a döntéshozókat, hitelesen, naprakészen rendelkezik azokkal az információkkal, amelyek a falu életével kapcsolatosan, így el tudja mondani a véleményét, ha valamit másképp kellene csinálni, vagy bizonyos dolgok fontosabbak a másikonál. Egy falugondnok lehet puli kutya, aki tudja „terelgetni” a lakosokat, tudja formálni a véleményeket, tudja befolyásolni a dolgok menetét. Ha nem ezt teszi, akkor a falugondnok csupán csak egy végrehajtó ember.

Nagyon sok falugondnok az adott településen született, ott lakott, ott nőtt fel. Jó lenne, ha elgondolkozna azon, hogy a gyerekkorában milyen sok minden nem adatott meg neki, és tenne annak érdekében, hogy az ő gyerekeinek már megadasson. Amíg régen csak hepehupás focipálya volt, most épüljön jobb. Szervezze meg! Hívja az embereket, kérjen

segítséget! Mindenki ismeri a kollégáját, mindenki tudja, hogy ki mire képes. Kölcsönösen ki kell használni egymást, a szó legnemesebb értelmében, működtessük a kapcsolatainkat. Miben tudok én segíteni egy-egy rendezvénynél, egy-egy eseménynél? Mit tudok a másikonak kölcsön adni, és miben kérhetek mástól segítséget? Bátran kell lépni és működni fog! Támogassuk, látogassuk egymás programjait. Fogjunk össze!

A falugondnok összehozza azt, ami összetartozik. Például önkormányzatokat civil szervezettel, időseket fiatalokkal. A falugondnok tudja úgy keverni a kártyákat, tudja úgy szervezni az eseményeket, hogy ezek megtörténjenek, megvalósuljanak. A falugondnok összetartozik a faluval, nincs olyan esemény, rendezvény, ahol a falugondnok ne lenne jelen. Teljesen természetes, hogy mindenki számára elérhető. Teljesen ter-

mészetes, hogy az embereknek van kihez fordulniuk. Teljesen természetes, hogy őt hívják fel, ha áramszünet van, s megkérdezik tőle, mikor kapcsolják vissza a villanyt, mintha ő ezt tudná. Ha csőtörés van, neki kell intézkedni. Egyszer megkérdeztem valakitől, hogyha égni fog a ház, akkor kit fognak hívni: a tűzoltókat vagy a falugondnokot? Hát téged! Tehát a falugondnok már-már összeépült, összeolvadt a településsel, hiszen ott él, és mindenkit ismer.

Ez a néhány gondolat, amit felvázoltam, ösztökélheti a falugondnokokat, hogy ők tudnak tenni egy-egy faluért, egy-egy közösségért. Végeztül egy zenésztől, Zorántól szeretnék idézni, aki bár nem a falugondnokságról írta az alábbiakat, de mégis elgondolkodhatunk rajta:

„Hogy értsd, egy pohár víz mit ér
Ahhoz hőség kell, ahhoz sivatag kell.”

Kemény Bertalan Emléklapot kaptak

Simon Mihályné (Márta Zsuzsanna) 2003-tól gondoskodik a bordányi tanyavilágban élő emberekről. Ő volt a település első tanyagondnoka. Körzete a Mező-dűlő, ahol nagyjából 200 embernek viseli gondját.

Feladatát „szolgálat”-nak, hivatásnak tekinti, amelyet példaértékűen és kimagasló színvonalon végez immár

több mint tizenöt éve. Általában kora reggel kezd. Dél előtt posta, bevásárlás, betegek körzeti orvoshoz szállítása (vizsgálatra, injekciózásra, gyógyszeríratásra), családsegítő, védőnő kijuttatása a családokhoz, segélykérelmek, hivatalos papírok kitöltésének segítése. Délben az ebéd-, a bevásárlás-, szükség esetén zacskós víz kiszállítása. Délután folytatódik a délelőtt be nem fejezett feladatok sora: postára megy levélért és nyugdíjért, orvoshoz viszi a betegeket stb. A homokháti dűlőkön hetente 700 kilométert is levezet autójával. Mentett már életet is! Zsuzsa hivatalos munkaideje 8 óra, de a nagy távolságok és a napközbeni hirtelen jött feladatok miatt ez sokszor kitolódik. Zsuzsa szabadidejében is sokszor a tanyavilágot járja.

Tercsi István Ágasegyházán több mint két évtizede tanyagondnok, azóta gondoskodik az ágasegyházi tanyavilágban élő emberekről. Elismerésre méltó munkája mindig a rászoruló, a tanyán élők, idősek és gyermekek segítségéről szól, és soha nem arról, hogy mikor lesz vége a munkaidőnek.

Ha a szükség úgy hozza, az idős beteg

embertársainknak reggelit készít, fát vág, kitakarít, bevásárol. A rábízott feladatokat mindenkor maradéktalanul elvégzi. A nap bármely időszakában munkára, indulásra készen áll. Munkája, tenni akarása, az idősek, rászoruló, óvodások, iskolások érdekében való tevékenysége példaértéket képvisel. Az ágasegyházi lakosok, a munkatársak egyaránt tiszteltetben tartják, szeretik, hiszen az adott problémákra szinte minden esetben megoldást talált és talál.

Ágasegyházán végzett önzetlen, példamutató munkájával, kiemelkedő tanyagondnoki tevékenységével, szociális rátermettségével nagymértékben hozzájárul az idősek, külterületen élők biztonságához, segítségnyújtásához.

Rendhagyó kirándulás félegyházi tanyagondnokokkal Sírtunk és nevettünk is

Nagyon hálás vagyok a munkámért, ami lehetővé teszi, hogy olyan területekre, olyan hivatásokba és sorsokba pillantsak bele, amire másképp nem nyílna lehetőségem. Ez vezérelt akkor is, amikor a félegyházi tanyagondnoki szolgálat munkatársai mellé szegődtünk egy munkanapra.

Gálig Erzsébet intézményvezető és Pintérné Ibolya szakmai vezető nagyon készségesek voltak, gyorsan lehetőséget kaptunk fotós kollégámmal, hogy részt vegyünk egy átlagos túrán. Egy szerdai napon, reggel 6 órakor Fekete Judit tanyagondnok vár bennünket.

Gyermekekért indulunk, akiket a szolgálat juttat el minden nap iskolába. Judit nagyon jól ismeri őket, hiszen évek óta minden hétköznapi találkozik velük. Elmeséli, hogy szándékosan nem szól a rádió az autóban, így végig lehet beszélgetni az utat. Nagyon bizalmas viszony alakult ki közöttük. Véleménye szerint nagyon tiszteltetőek a tanyasi gyerekek.

Még sötét van, amikor Bettit és Zsoltit felvesszük. Elmesélik, hogy fél hatkor kelnek minden nap. Egy másik bekötőt, másik tanya. Rami és Kamilla érkezik az autóba. Kamilla még ovis és gyorsan megismerkedünk a kutyái nevével is: Pumukli, Porszívó, Picúr és Paci. (Gyorsan ette a húst, azért lett

Porszívó a kutya neve.) Van még otthon nyuszi, táncoló egér, ló és szamár is.

A jószágok etetése a gyermekek feladata is, minden nap szükséges otthon segíteni. Jutka, a tanyagondnok szerint nagyon okos gyermekek, büszkén meséli, hogy Betti gyönyörűen énekel, Zsolti szaxofonon játszik, Kamilla nagyon hosszú verset tud és Ramit érdekli a boks és a kosárlabda. Kérdésemre elmondják, hogy nagyon szeretnek tanyán lakni, de Kamillán kívül mindegyikük leszögezi, felnőttként városban szeretne élni. Még háromnegyed hét sincs, a gyerekekkel megérkezünk az iskolába.

Ezek után Erzsike nénihez indulunk,

de előtte még bevásárolunk neki. Mosópor, kenyér, kávé, tej, kifli, valamint a „szokásos” szerepel a bevásárló listán. Jutka gondolkodás nélkül tudja, mit jelent ez, hiszen évek óta vásárolja Erzsike néninek a „szokásost”.

– A tanyasi ember nagyon okos. Előrelát, spájzol – teszi hozzá.

A tanyagondnokság nagyon összetett feladat. Pszichológus ő, szociális munkás, rendezvényszervező, logisztikus, ápoló, egy kicsit orvos is, vigasztaló és társalkodó. Ezt szűröm le és még 8 óra sincs. Jutka elmeséli, hogy nagyon figyelmesnek kell lennie, ha valakinek cipőre, ruhára van szüksége. Volt olyan, hogy tányérok vagy egy táská hiányzott. Ő figyelt és megoldotta. A Karitás és a Máltai Szeretetszolgálat Kiskunfélegyházán nagy segítséget nyújt nekik.

Megérkezünk Erzsike nénihez. Zokogva meséli Jutkának, hogy hétfőn elpusztult imádott kutyája. Vele volt éjjel, nappal, együtt mentek minden-hová, amikor még Erzsike néni bírt kerékpározni, a kutyus mutatta neki az utat, ha nagy köd volt. Aznap is együtt reggeliztek, finom falatokat kapott a jószág és Erzsike néni figyelmeztette, hogy nemsokára indulnak ki az udvarra. Erre már nem került sor. Idős kutyus volt. Egyszerűen csak elaludt. Bevallom önöknek, hogy elérzékenyültem. Jutka szemén látom, hogy ő is megkönnyezte a kutyust.

Visszatérünk a központba, itt szállunk egy másik kisbuszba, a délelőtti további részét egy másik körzetben, Serfőző Istvánné Bettivel töltjük. Betti 11 éve dolgozik tanyagondnokként, az ő területe a XII., XIII. körzet. Itt többnyire idősek laknak. Heti bevásárlást intéz a gondozottaknak, szakrendelésekre fuvarozza őket, gázpalackot cserél, takarmányt vesz. Gyógyszert írat, kivált, problémákat, feladatokat old meg. Mutat egy listát, amelyen vezeti, hogy kinek milyen támogatást igényel, intéz: lakásfenntartási támogatás, települési támogatás, méltányossági nyugdíjmelés, gyógyszer-támogatás, fogyatékosági támogatás, gyermekvédelmi kedvezmény, közgyógyellátási igazolvány, ápolási díj, özvegyi nyugdíj és időskorúak járadéka. Ezekről javarészt nem is lenne ismeretük a tanyagondnokok nélkül.

Arra is volt már példa, hogy Betti életet mentett. Ezt már Lucka néni meséli, akihez elsőként érkezünk.

– A pajzsmirigyemmel volt nagyon nagy baj. Bettikém a megmentőm és Tóth főorvos úr. Senki nem vette észre, hogy nincs rendben valami. Nagyon gyenge voltam. Estem-keltem. Bettikém vitt be az orvoshoz, ahol kértem, hogy adjanak valami erősítő injekciót.

Később már a patikában találkoztuk a főorvos úrral, aki azonnal megállapította, hogy segítség kell, hiszen leállt a pajzsmirigyem. Ennek már 6 éve. Azóta is gyógyszert kell szednem rá – emlékszik vissza Lucka néni, aki nőnapon tölti be a 82. életévét.

Elmeséli, hogy édesapja odaveszett a háborúban, 1943. január 18-án, a Don-kanyarban. Édesapjával halála előtt Kecskeméten találkoztak, ahová Lucka néni édesanyjával gyalog ment. Ötévesen látta őt utoljára.

Megint sírok. Tudtam, hogy ez már ilyen nap lesz... Betti vérnyomást és vércukrot mér, az értékeket jegyzi, és már megyünk is tovább.

Dodi nénihez érkezünk, aki az édesanyja Dodo nevű nagynénje után kapta becenevét. Nagyon kevesen tudják, hogy az eredeti neve Julianna.

– Nagyon jó, hogy van tanyagondnoki szolgálat – mondja Dodi néni.

– Mindennel ellátnak, amit csak kérek. Betti mindent elintéz, ő már szin-

te családtag, több mint 10 éve nagyon nagy segítség. Minden nagyon jó, csak a nyugdíj lenne egy kicsit több – teszi hozzá.

Harmincnyolcezer forint özvegyi nyugdíjból kell megélnie, amit egy kis kerti tevékenységgel egészít ki. Paprikát termel, amit aztán értékesít Vecsésre. Amíg a férje élt és ereje teljében volt, több hold paprikával foglalkoztak.

Folytatjuk utunkat, Pannika néni tanácsa a következő állomásunk. Kérdésemre könnyek között elmondja, hogy 10 éve jár hozzá Betti, nagyon meg van elégedve a szolgálattal, nagyon sok segítséget kap. Mindkét térde műtött, protézise van, a lábadozás ideje alatt is nélkülözhetetlen volt a tanyagondnoki segítség. Ma már jól

van, botra támaszkodva a kis kertjét is gondozni tudja.

Lassan eltelik a délelőtti, indulunk vissza a városba. Úgy érzem, nagyon sok mindennel gazdagodtam. Láttam türelmet, bizalmat, szeretetet, empátiát, elhivatottságot, békét és segíteni akarást. Nem láttam stresszt, dühöt, okoskodást, keserűséget, elégedetlenséget.

Ha felnövök a feladathoz, tanyagondnok szeretnék lenni. Addig csak kifejezni tudom tiszteletem. Az ilyen túsókat pedig receptre írnám fel néhány embernek...

Zakar Anita

Fotó: Fantoly Márton

(Megjelent a Kiskunfélegyházi Köz-
löny 2020. február 28-i számában)

Jelentkezés továbbképzésre

A falu- és tanyagondnoki szolgálatot fenntartó munkáltatók az alábbi e-mail címeken tudják képzési igényüket, részvételi szándékukat jelezni a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság regionális irodái felé:

Dél-Alföldi Régió: efop382szeged@szgyf.gov.hu

Észak-Alföldi Régió: efop382debrecen@szgyf.gov.hu

Közép-Magyarországi Régió: szabo.marta@szgyf.gov.hu

A képzésre történő jelentkezés feltétele az OJKF regisztráció mind a munkáltató, mind a tanyagondnok részéről. (A 9/2000 SZCSM rendelet 1.§ (4) bekezdése alapján a személyes gondoskodást végző személy mentesül a továbbképzési kötelezettség alól, ha a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár eléréséhez öt évnél rövidebb idő van hátra.)

Információnk szerint 2020. április 30-ig a koronavírus járvány miatt hozott kormányzati intézkedések következtében, nem indulnak munkakörhöz kötött továbbképzések, azonban aki eddig még nem jelezte képzési igényét, az tegye meg a régiója szerinti elérhetőségen.

A 2019-es év a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületénél

Egyesületünk 1997 novemberében alakult meg Kelebián. Az alakuláskor nem volt még 20 a falugondnokságok száma, ma pedig térségünk (Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Pest, Jász-Nagykun-Szolnok megye) 202 településén 280 falu, illetve tanyagondnokság működik. 2019-ban egyéni egyesületi tagjaink száma 175, pártoló önkormányzati tagjaink száma: 133.

A médiumokban képviseltük a falu- és tanyagondnokságot (Szabad Föld, Petőfi Népe, Békési Hírlap, Új Néplap, Délvilág, MTV, Homokhát TV), www.nonprofit.hu, www.kecskemet.hu. Folyamatosan működtetjük honlapunkat www.falugondnoksag.hu, www.tanyagondnoksag.hu. 2019-ban hat alkalommal jelentettük meg a Duna-Tisza Közi Falugondnoki Hírlevelet.

Egyesületünk elnöksége 2 alkalommal, felügyelőbizottsága 2 alkalommal ülésezett Kecskeméten. Közgyűlést egy alkalommal tartottunk Szentkirályon.

Falugondnoki találkozót szerveztünk Petőfiszálláson, Bordányban, Mórahalmon. Szakmai műhelymunkát Kelebián, Tiszainokán, Vértesacsán és Velencén tartottunk.

Három csoportban falugondnoki alapképzést indítottunk. 7 senior falugondnok (Mojzinger Ildikó, Turcsán István, Bíró Zoltán, Császár János, Karácsony Gergely, Mladonyiczki Zoltán) segítette az újonnan munkába álló falu- és tanyagondnokokat. 3 továbbképzésünkön 31 fő vett részt. 19 fővel rendeztük meg Szentkirályon a 3 napos szakmai tanácskozásunkat.

A KEMÉNY BERTALAN FALUFEJLESZTÉSI DÍJ ünnepélyes átadására 2019-ben Alsómocsoládon került sor. Díjat kaptak egyesületünkől Mojzinger Ildikó Kemény Bertalan díjat kapott.

Három napos "látóutat" szerveztünk Nógrád megyébe tavasszal, Hajdú-Bihar megyébe ősszel azért, hogy megismerkedjünk más megye falugondnoki, tanyagondnoki szolgálataival.

Részt vettünk egy Erdélyi tanulmányúton.

A lakiteleki önkormányzat támogatásával Családi napot szerveztünk

Képeink a legutóbbi közgyűlésen készültek

Lakiteleken, melyen a falugondnokok családjukkal vettek részt.

Évek óta jó kapcsolatot ápolunk a Nők Kishegyesi Fórumával. Májusban mi látogattunk el Kishegyesre, s a kishegyesieket a Családi napunkon fogadtuk.

A Falugondnokság határok nélkül című projekt két szervezet (a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete és a Falugondnokok Vas és Győr-Moson-Sopron megyei Egyesülete) 2018. január 1-je és 2019.

december 31-e között 50 milliós költségből valósította meg a falugondnoki hálózatok transznacionális együttműködések keretében (EFOP-5.2.2.-17-2017-00004). A projekt célja a közel 30 esztendőes falugondnoki szolgáltatás megújítása, fejlesztése a hálózati együttműködések segítségével.

Tanyapályázatunkon a falu- és tanyagondnok tagok mellényhez jutottak.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma pályázatán a Hírlevelet adtuk ki.

Közhasznú tevékenységek:

Szociális tevékenység: Információs szolgáltatás, tanácsadás, a falu- és tanyagondnokság képviselője (Kemény Bertalan Díj, Alsómocsolád) falugondnoki találkozók (Petőfiszállás, Bordány, Mórahalom), szakmai tapasztalatcserék szervezése (tanulmányút Nógrád megye, Hajdú-Bihar megye, Erdély), együttműködés más megyei falugondnoki egyesületekkel bonyolítása.

Vidékfejlesztés, területfejlesztés:

Szakmai napokat rendeztünk Kelebia, Tiszainoka, Vértesacska, Velence

Egészségmegőrzés, betegség-megelőzés: Elsősegély képzés falu- és tanyagondnokok, részére

Kulturális tevékenység: Családi nap: Lakitelek (192 fő),

Társadalmi esélyegyenlőség biztosítása: tanácsadások a tanyagondnokokos településen falugondnokok számára.

Oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés: Falugondnoki alapképzés három csoportban

Akkreditált továbbképzési programok kidolgozása, engedélyeztetése, képzések megvalósítása.

Kutatás: A Falugondnokság határok nélkül című projekt keretében a Nemzetstratégiai Kutatóintézet valósítja meg.

Közérdekű önkéntes tevékenység: Önkéntesek segítik a rendezvények (falugondnoki találkozók, falu-, tanya-fórumok, képzések) megszervezését, megvalósítását.

Családok védelme, jólétének erősítése: képzéssel, közösségi rendezvényekkel nyújtottunk segítséget a családi értékek, a családok megerősítésére. Családi nap (192 fő)

Hátrányos helyzetű rétegek képzése, foglalkoztatása: képzések, foglalkoztatás

Társadalmi részvétel erősítése: Együttműködési nyilatkozat 133 önkormányzattal

Kapcsolatépítés határon túl: Erdélyi kapcsolatok, falugondnoki és civil együttműködések erősítése. Együttműködés a Romániai Falugondnokok Szövetségével, a Caritas-szal és az ERMACISZA-val.

Vajdasági kapcsolatok helyi közösségekkel (Kishegyes), civil szervezetekkel (Kishegyesi Női Fórum, Caritas).

Csörszné Zelenák Katalin

Lehetőségek a megújulásra

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete EFOP-5.2.2-17-2017-00004 azonosítószámú, Falugondnokság határok nélkül – A falugondnoki szolgáltatás megújításának lehetőségei hálózati együttműködések által című pályázatának megvalósítása 2020. március 31-én befejeződik.

A pályázat a Falugondnokok Vas és Győr-Moson-Sopron Megyei Egyesületével konzorciumban 2018. január elsejével indult. Mindkét projektpartner 2-2 határon túli szervezettel kötött együttműködési megállapodást. A konzorciumvezető a Romániai Falugondnokok Szövetségével és a Nők Kishegyesi Fórumával, a projektpartner pedig a Gyulafehérvári Caritassal és a Brassai Véndiák Alapítvánnyal.

A szakmai tervben a 27 hónap alatt (a projekt eredeti megvalósítási időszakát 3 hónappal meghosszabbítottuk) 19 db műhelymunka, 9 db hazai tanulmányút, 1 db tudásátadási, 2 db disszeminációs rendezvényt és 1 db konferenciát terveztünk. Továbbá feladatunk volt egy, minimum két választott szakmai együttműködésben bevont uniós országban végzett összehasonlító kutatás megvalósítása, kutatási zárójelentés készítése, továbbá egy módszertani összegzés és ajánlások kidolgozása. Ezen kívül vállaltuk egy rövid, a falugondnokság népszerűsítését szolgáló élményfilm elkészítését.

A kutatást a Nemzetstratégiai Kutatóintézet végezte, aminek eredményét A falugondnoki szolgáltatás helyzete a Kárpát-medencében 2018-2019 című kutatási zárójelentésben foglalta össze.

Egyesületünk szervezésében megvalósult szakmai programok:

– Műhelymunkák Mezőhegyesen, Szentkirályon, Szabadkán, Homoródkarácsonyfalván, Magyarombegyházon, Kelebián, Tiszainokán, Magyarzsákon és több erdélyi településen és Vértesacsán.

– Tanulmányutak Szabolcs-Szatmár-Bereg, Baranya, Nógrád és Hajdú-Bihar megyébe.

– Disszeminációs rendezvény Zsanán.

– Konferencia Mórahalmon.

A projektpartner szervezésében megvalósult szakmai programok:

– Műhelymunkák Répceszemén, Olaszfán, Mihályiban, Szalafőn, Rönökön, Nádasdon, Vasegerszege és Pusztacsádon.

– Tanulmányutak Baranya, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén és Komárom-Esztergom megyébe.

Két szakmai program, a velencei tudásátadás és disszeminációs tréning, külső partner, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet szervezésében valósult meg.

Sajnos a koronavírus járvány miatt kiadott kormányzati intézkedések következtében két szakmai program nem tud megvalósulni. Elmarad egyesületünk 2020. március végére tervezett Zala megyei tanulmányútja, és a projektpartner 2020. március 19-i műhelymunkája (Halogy).

Készül a Szakmai módszertani összegzés a projekt során megismert jó gyakorlatok alapján című tanulmány, amibe bedolgozásra kerül a szakmai rendezvényeken (műhelymunkákon, tanulmányutakon, konferenciákon) elhangzottak, valamint a pályázat megvalósításában részt vevő együttműködő partnerek tapasztalatai, javaslatok.

Az elkészült élményfilm hosszabb és rövidebb, többnyelvű és feliratozott változatai egyesületünk Facebook-oldalán elérhetők.

A projekt megvalósításának teljes időszaka alatt naprakész volt a kapcsolat a konzorciumi partnerek, a menedzsment, a szakmai megvalósítók és a szerződéses partnerek között, mely elengedhetetlen a megvalósuló események sikeres lebonyolításához.

A projekt szakmai előrehaladásáról honlapunk (www.falugondnoksag.hu) oldalán (ami megfelel a hatályos Széchenyi 2020 arculati követelményeknek) és a Falugondnoki Hírlevélben rendszeresen számot adtunk.

Borvidékek és szőlőfajták

Leányka

A Leányka Fekete Pál erdélyi ampelográfus szerint Erdélyből származó magyar (hungarikum) szőlőfajta. A Kárpát-medence borvidégein található, különösen az Egri és a Mátrai Borvidéken terjedt el. Az 1960-as években a jó téltűrése miatt viszonylag nagy területet (2.300 ha) telepítettek vele. Ma közel 708 hektárra csökkent a felülete. Kis fürtű (80 g), minőségi fehérbort adó fajta. Különleges és egyedi morfológiai jellemzője a levele. A levéllemez és a levélnyél találkozásánál lévő vállöble annyira nyitott, szinte egyenes, kapcsolójelhez hasonló. Ez az a morfológiai bélyege, amiről biztosan felismerhető a többi szőlőfajta között.

Mivel tökéje igen erőteljesen nő, nagy lombsátrat nevel, ezért nagy tenyészterületre (min. 3.0 m²-re) kell ültetni. Fás részei igen kemény szö-

vetűek, s miatta vesszőinek metszése nehéz, kezet próbáló. Zöldmunkára igényes. Termése szeptember második felében érik 18-22 mustfokkal és 7-8 g/ savtartalommal. Rügyei téltűrőek. A szárazságot nagyobb károsodás nélkül elviseli. Bogyói rothadnak, ezért a fürtöket esős őszen rövid időn belül le kell szüretelni. A szőlőperonoszpóra és a szőlőlisztharmatra érzékeny. Talajban nem válogat, de a legkiválóbb minőségű bora tápanyagban gazdag és jó vízgazdálkodású talajon termelt szőlőből készíthető. Magnézium hiányra érzékeny.

Bora: fajtajelleges, nektárra emlékeztető illatú, zamatú. Alkoholban gazdag, testes, kissé lágy karakterű finom fehérbor. Leghíresebbek a Küküllő menti és az Egri Borvidéken készült Leányka borok.

Zweigelt

Magyarországon a területe 1723 ha. Főként az Egri Borvidéken és a Soproni Borvidéken termesztik nagyobb felületen. Ausztriából került hazánkba az 1960-as évek közepén. dr. Fritz Zweigelt Klosterneuburg-ban (Ausztria) nemesítette a Kékfrankos és a Szent Lőrinc fajták keresztezésével. A nemesítő nevét viseli. Hazánkban 1981-ben kapott állami minősítést.

Tökéje erőteljesen növekedik. A Kékfrankoshoz viszonyítva a fürtje nagyobb (180 g) és tömöttebb, bogyói hasonló tömegűek (1,9 g), sötétkékek és kevésbé hamvasak. Héjuk vastag. A fürtben gyakran apró, zöld és fejletlen bogyók fejlődnek. A Kékfrankostól előbb érik (október első hete), rügyei annál fagyérzékenyebbek és bogyói rothadásra érzékenyebbek.

Termesztési értéke: Mivel rügyei igen termékenyek, hajlamos nagy termésméretet hozni, ezért kevesebb rügyre kell metszeni. Zöldmunkákra igényes. Túlterhelés, szárazság és magnézium-hiány esetén könnyen fürtkocsánybénulás alakul ki rajta, ami rontja a minőségét. A szőlészek nagy termése miatt szeretik termesztani.

Bora: mélyvörös és intenzív színű, csersavakban gazdag. Bora fahordókban gyorsan fejlődik bársonyos és harmonikus itallá. Minősége csak kiváló évjáratban vetekszik a Kékfrankos borának minőségével.

Dr. Hajdú Edit

Legyen jó, tegyen jót!

Adjon esélyt másnak
és adjon esélyt magának,
hogy jobb legyen!
Sokszor elég csak

1 mozdulat.

1 sző

1 perc

1%

Ajánlja fel adója 1%-át
egyesületünknek!

Adószámunk: 18355525-1-03

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a **Falugondnokok**

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Sümeгинé Ország Edit, Kovács Edit

Tördelő: **Almási László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét